

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2012 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy
w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Topczewska

SSA w SO Stanisław Stankiewicz

SSR del. Maciej Głos

Protokolant

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2012 r.
sprawy z wniosku Stanisława Bartnika

z udziałem uczestnika postępowania Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny
Stok” w Białymstoku

o zobowiązanie uczestnika postępowania do udostępnienia do wglądu dokumentów
Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny Stok” w Białymstoku
na skutek apelacji uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Rejonowego w
Białymstoku z dnia 3.01.2012 r. sygn. akt BI XII Ns - Rej KRS 8927/11/930 w
zakresie punktu I podpunkt a, b, c oraz punktu IV

p o s t a n a w i a:

- I. Zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie I a, b, c w zakresie zobowiązania zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny Stok” w Białymstoku do umożliwienia wnioskodawcy zapoznania się z umowami o pracę w ten sposób, że oddalić wniosek w tym zakresie oraz w punkcie IV w ten sposób, że ustalić, iż każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.
- II. Ustalić, że uczestnicy postępowania ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania odwoławczego.

Uzasadnienie

Wnioskodawca Stanisław Bartnik - członek Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny Stok” w Białymstoku wnosił o zobowiązanie spółdzielni do udostępnienia mu zgodnie z art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych umów o pracę zawartych z prezesem zarządu Jerzym Cywoniukiem, A. Sosną, wszystkich umów o pracę, umów zlecenia, lub umów o dzieło zawartych przez spółdzielnię w okresie od dnia 1.01.2009 r. do chwili udostępnienia tych umów, a także umowy zawartej z Kancelarią Smoktunowicz & Falandysz.

Uczestnik postępowania - Spółdzielnia Mieszkaniowa „Słoneczny Stok” w Białymstoku w odpowiedzi na wniosek wniosła o jego oddalenie. Podniosła, że strony umów o pracę zawartych ze spółdzielnią nie są „osobami trzecimi” w rozumieniu art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Ponadto ujawnienie wysokości wynagrodzenia tych osób doprowadziłoby do naruszenia dóbr osobistych tych osób (art. 23 i art. 24 kc).

Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 3 stycznia 2012 r. zobowiązał zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny Stok” w Białymstoku do umożliwienia wnioskodawcy Stanisławowi Bartnik zapoznania się z następującymi dokumentami:

- a) Umowa o pracę zawartą między spółdzielnią a Jerzym Cywoniukiem wraz ze wszystkimi jej zmianami;
- b) Umowa o pracę zawarta między spółdzielnią a A. Sosną wraz ze wszystkimi jej zmianami;
- c) Umowami o pracę, umowami zleceń oraz umowami o dzieło, zawartymi przez spółdzielnię od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 28 czerwca 2011 r., z wyjątkiem umów, które pozostają zawarte z członkami spółdzielni;
- d) Umową zawartą między spółdzielnią a R. Smoktunowicz & L. Falandysz Firma Prawniczą spółką komandytową w Warszawie wraz ze wszystkimi jej zmianami.

odrzuć wniosek w zakresie żądania umożliwienia wnioskodawcy wglądu w faktury, oddalił wniosek w pozostałym zakresie i rozstrzygnął o kosztach postępowania obciążając nimi uczestnika postępowania.

Zdaniem Sądu Rejonowego żądanie wnioskodawcy było uzasadnione w części. Sąd przyznał bowiem członkowi spółdzielni prawo do członkowskiej kontroli umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi. To uprawnienie wywodził z art. 18 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego i art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Przyjęto, że każda osoba fizyczna oraz każda osoba prawna, z wyłączeniem członków spółdzielni mieszkaniowej, pozostaje w stosunku do spółdzielni osobą trzecią. Umowę o pracę jako rodzaj umowy cywilnej zawierają bowiem dwa niezależne podmioty prawa cywilnego. Prawo nie zabrania zawierania przez spółdzielnię umów o pracę lub innych umów z członkami spółdzielni. W ocenie Sądu I instancji kontrahent spółdzielni, pozostający zarazem jej członkiem, nie będzie w stosunku do spółdzielni osobą trzecią. Każda zaś inna osoba nie będąca członkiem spółdzielni pozostaje wobec niej osobą trzecią. Wszelkie odstępstwa od zasady prawa członka spółdzielni do kontroli poczynąń zarządu powinny być interesowane zawężająco. Jedynie w sytuacji uzasadnionej obawy, że członek wykorzysta pozyskane informacje w celach sprzecznych z interesem spółdzielni, uzasadnionej obawy, że członek w związku z uzyskanymi informacjami wyrządzi spółdzielni znaczną szkodę, lub że wgląd do umów zawieranych z osobami trzecimi naruszy prawa tych osób, uzasadnione byłoby odmówienie uczynieniu żądaniu członka udostępnienia dokumentów. Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do odmowy wnioskodawcy wglądu do dokumentów objętych punktem postanowienia.

Sąd I instancji oddalił wniosek w przedmiocie udostępnienia wnioskodawcy do wglądu dokumentów po dacie wydania postanowienia. Odrzucono także wniosek w zakresie wglądu do faktur VAT spółdzielni z uwagi na fakt, iż ustawodawca nie przewidział w ustawie możliwości dochodzenia zobowiązania do ich udostępnienia lub wydania na drodze sądowej (art. 199 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 520 § 2 kpc w zw. z art. 100 zd. 2 kpc i art. 13 § 2 kpc).

Apelacje od powyższego postanowienia w zakresie punktu I ppkt a, b i c w zakresie udostępnienia umów o pracę oraz w zakresie punktu IV wniósł uczestnik postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Słoneczny Stok” w Białymstoku.

Skarżonej części orzeczenia zarzucił:

- 1/ naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 18 § 2 pkt 3 i § 3 ustawy z dnia 16.09.1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. nr 188, poz. 1848 z późn. zm.) w związku z art. 8¹ ust. 1 ustawy z dnia 15.12. 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. nr 119, poz. z późn. zm.) i w związku z art. 23 i 24 k.c. przez przyjęcie, że uczestnik postępowania jest zobowiązany ujawnić wnioskodawcy wysokość otrzymywanego wynagrodzenia przez pracowników spółdzielni bez ich zgody;
- 2/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału poprzez przyjęcie, że prezesa zarządu spółdzielni Jerzego Cywoniuka nie łączy ze spółdzielnią żaden stosunek korporacyjny.

Mając powyższe na uwadze wniósł o:

- 1/ zmianę postanowienia w zaskarżonej części i oddalenie wniosku w tym zakresie,
- 2/ zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika postępowania okazała się uzasadniona.

Na uwzględnienie zasługuje zarzut apelującego, zgodnie z którym Sąd Rejonowy dokonał naruszenia prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 18 § 2 pkt. 3 i § 3 ustawy z dnia 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.) w związku z art. 8¹ ust. 1 ustawy z dnia 15.12. 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 119, poz. 1116 z późn. zm.) w związku z art. 23 i 24 k.c. przez przyjęcie, że uczestnik postępowania jest zobowiązany ujawnić wnioskodawcy wysokość otrzymywanego wynagrodzenia przez wszystkich pracowników spółdzielni bez ich zgody.

Podkreślić na wstępie należy, że nowelizacja przepisu art. 18 ustawy z dnia 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze nadaje członkowi spółdzielni szerokie uprawnienia informacyjne co do działalności spółdzielni której jest członkiem, w tym prawo członka do wglądu do umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi. Uprawnienie to dotyczy jednak wyłącznie takich umów. Oznacza to, iż członek może żądać przykładowo zaznajomienia się z umową zawartą przez spółdzielnię mieszkaniową z przedsiębiorstwem budowlanym o wybudowanie nowego budynku mieszkalnego. Nie może natomiast członek spółdzielni żądać udostępnienia przez spółdzielnię umowy pomiędzy spółdzielnią a innym jej członkiem (Krzysztof Korus Komentarz do art. 18 ustawy – Prawo spółdzielcze, LEX 17/2012).

Do apelacji skarżąca dołączyła deklarację przyjęcia Jerzego Cywoniuka do spółdzielni z dnia 21.01.1985 r. (k. 3244), z której wynika, że jest on członkiem spółdzielni.

Na podstawie art. 8¹ ust. 1 ustawy z dnia 15.12. 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych członek spółdzielni mieszkaniowej ma prawo otrzymania odpisu statutu i regulaminów, kopii uchwał i protokołów obrad organów spółdzielni, protokołów lustracji, rocznych sprawozdań finansowych oraz faktur i umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi. Przepis ten enumeratywnie wymienia dokumenty, które powinny być udostępniane przez władze spółdzielni w ramach kontroli sprawowanej przez członka spółdzielni. W ocenie jednak Sądu Okręgowego za „osobę trzecią” w rozumieniu powołanego wyżej przepisu nie można uznać pracownika spółdzielni. Osobami trzecimi są bowiem podmioty zewnętrzne, nie powiązane strukturalnie ze spółdzielnią. Dlatego też nie sposób podzielić rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w przedmiocie udostępnienia do wglądu wnioskodawcy umów o pracę zawartych przez spółdzielnię z Prezesem Zarządu Jerzym Cywoniukiem, A. Sosną oraz pozostałych umów o pracę zawartych z pracownikami spółdzielni. Osoby te nie są bowiem osobami trzecimi w rozumieniu powołanego wyżej przepisu. Tym samym wnioskodawcy jako członkowi spółdzielni nie przysługuje prawo wglądu do zawartych z nimi umów o pracę.

Podstawowym składnikiem każdej umowy o pracę jest niewątpliwie wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika. Informacje o wynagrodzeniu

pracownika należą do kategorii dóbr osobistych, a w związku z tym podlegają ochronie przewidzianej w kodeksie cywilnym. Zgodnie z utrwalonym w judykaturze stanowiskiem ujawnienie przez pracodawcę, bez zgody pracownika, wysokości jego wynagrodzenia za pracę może stanowić naruszenie dobra osobistego w rozumieniu art. 23 i 24 kodeksu cywilnego (zob. uchwała SN z 16.07.1993 r., I PZP 28/93).

Zdaniem Sądu Okręgowego wynagrodzenie zindywidualizowane, wymienionego z imienia i nazwiska prezesa zarządu spółdzielni, czy też innego pracownika spółdzielni, nie może być udostępniane bez zaistnienia jednej z przesłanek z art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926).

Takie samo stanowisko zajął tutejszy Sąd Okręgowy w postanowieniu z dnia 29 grudnia 2009 r. sygn. akt VII Ga 160/09.

Nie oznacza to jednak, że wnioskodawca zostaje pozbawiony prawa do zapoznania się z warunkami zawartych przez spółdzielnię z prezesem zarządu Jerzym Cywoniukiem i A. Sosną umów. Zgodnie bowiem z art. 18 § 2 pkt. 3 prawa spółdzielczego i art. 8¹ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, członek spółdzielni ma prawo zaznajamiania się z uchwałami organów spółdzielni i otrzymywania kopii tych uchwał. Tym samym przysługuje mu prawo wglądu do uchwał rady spółdzielni dotyczących także wynagrodzenia członków zarządu. Z członkami zarządu zatrudnianymi w spółdzielni rada spółdzielni nawiązuje stosunek pracy – w zależności od powierzonego stanowiska – na podstawie umowy o pracę albo powołania (art. 52 § 1 zd. 1 prawa spółdzielczego). Tym samym uprawnienie informacyjne przysługujące wnioskodawcy jako członkowi spółdzielni zostaje zachowane. Nie uzasadniało to jednak uwzględnienia wniosku z uwagi na związanie Sądu podstawą faktyczną żądania.

Na marginesie należy dodać, że pomimo iż przepis art. 18 § 3 zd. 3 prawa spółdzielczego umożliwia ochronę prawną członkowi spółdzielni tylko w razie odmowy wglądu do umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, nie oznacza że zapis ten pozostaje jedynie zapisem blankietowym. Sąd Okręgowy stoi bowiem na stanowisku, że powyższą lukę należy usunąć rozciągając drogą wykładni *a fortiori* uprawnienie członka do wystąpienia do Sądu o zobowiązanie spółdzielni do

udostępnienia tych uchwał. Skoro bowiem istnieje uprawnienie o zwrócenie się do Sądu, gdy spółdzielnia odmawia udostępnienia umów zawartych z osobami trzecimi, to tym bardziej możliwość ta powinna istnieć wobec aktów wewnętrznych spółdzielni.

Sąd Okręgowy nie podzielił również rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w przedmiocie kosztów postępowania. W niniejszej sprawie brak jest podstaw do odstąpienia od zasady przewidzianej w art. 520 § 1 kpc. Uczestnik postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Słoneczny Stok” w Białymstoku nie dał bowiem wnioskodawcy podstaw ku temu, by wszcząć przedmiotowe postępowanie. Dlatego też Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w zakresie kosztów postępowania poniesionych przed Sądem Rejonowym ustalając, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 kpc. O kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto na mocy art. 520 § 1 kpc.

Na oryginale właściwa podzielił
Za zgodność świadczę
STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY

Bożena Kubiś